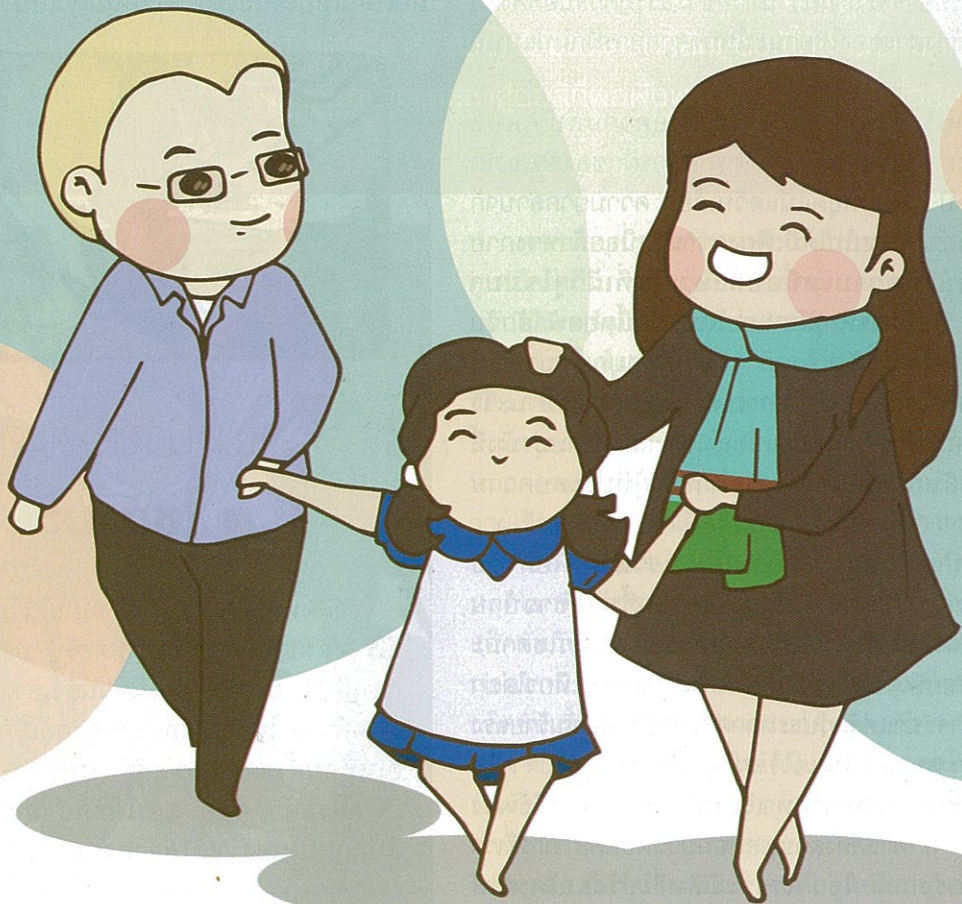

ชีวิตสร้างได้ ถ้าไม่เชื่อเรื่องชะตากรรม

สารบำรุงสมอง

เรื่อง : รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ ภาพ : ขวัญญาณี สมบัติ

“...ฟ้าหัวเราะเยาะเย้ยเหวอ ๆ ฟ้า... ข้าขอลิขิตชีวิตตัวเองไม่เกรงดินฟ้า...” เนื้อร้องจากเพลง ‘ย้ายฟ้า
ก้าวดิน’ สื่อถึงความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นคนกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง และด้วยศรัทธาในชีวิตดี ๆ
จึงเป็นสิ่งที่คุณเองสร้างขึ้นมาได้

คนไทยได้รับการสอนสั่งในเรื่องชะตากรรมว่า ถูกกำหนดโดยฟ้าดินและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ บ้างก็เชื่อว่าถูกกำหนด โดยกรรมที่มาจากชาติก่อน ๆ ดังนั้นจึงไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ จำต้องยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นโดยคุณวิบาก

การอธิบายสิ่งเป็นลบที่เกิดขึ้นในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการ เจ็บป่วยของตนเอง การจากไปของคนที่คุณรัก ฐานะทาง เศรษฐกิจที่ไม่อยู่ในระดับที่ตนเองพอใจ ฯลฯ โดยใช้เหตุผล เรื่องชะตากรรมสามารถช่วยให้ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นและ ไม่โศกเศร้าเกินกว่าเหตุได้ดี แต่ก็อาจเป็นปัญหาได้สำหรับ บางคนที่ดีความไปในทิศทางอื่น ดังที่เห็นกันอยู่บ่อย ๆ

คนเหล่านี้ขาดความขยันขันแข็ง ขาดความมานะบากบั่น ขาดความใฝ่รู้เพราะเข้าใจว่าไม่ต้องทำอะไรชีวิตก็เป็นไป ดังที่ฟ้ากำหนดไว้แล้ว ถึงจะขยันไปก็เท่านั้นเองเพราะเปลี่ยน ลิขิตชีวิตไม่ได้ การดีความเช่นนี้น่าหวาดหวั่นเป็นอย่างยิ่ง เพราะเท่ากับทำลายคนตั้งแต่ยังเยาว์วัย

การเชื่อในเรื่องพรหมลิขิตและชะตากรรมจากชาติก่อน อย่างมงายโดยไม่ใคร่ตรองให้รอบคอบ เป็นผลเสีย ดังนั้น จึงต้องพึงระวังเป็นพิเศษ อย่าให้ลูกหลานจมปลักอยู่ใน ความเชื่อที่ถึงทำหรือไม่ทำอะไรก็ไม่สามารถเปลี่ยนชะตา กรรมของตนเองได้ ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะสายเกินกว่าเยียวยาได้

ศาสนาพุทธสอนในเรื่องกรรมว่ามนุษย์เป็นผลจาก กรรมที่ตนเองกระทำ แต่ไม่ได้ไปถึงว่าชะตากรรมของมนุษย์ ถูกกำหนดมาแล้วและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าคำสอน เป็นจริงเช่นนี้ก็หมายความว่าไม่ต้องทำความดีกันแล้ว เพราะไม่ว่าทำหรือไม่ทำก็ไม่เกิดผลดีขึ้นมา

สิ่งที่ต้องสอนเยาวชนก็คือชีวิตเป็นของตัวเองและ เราก็มีคนละหนึ่งชีวิต เมื่อ ‘ผ่าน’ มาทางนี้” แล้ว ต่อไปก็จะ ไม่ ‘ผ่าน’ มาทางนี้อีก อายุ 16, 20, 25, 30 ปีมีครั้งเดียว เท่านั้นและนับวันก็จะแก่ลงทุกวัน ดังนั้นจึงต้องบังคับ ชะตาชีวิตตนเองอย่าให้ชีวิตของเราไปอยู่ในมือคนอื่น หรือ ขึ้นอยู่กับอารมณ์ หรือเงินของคนอื่น

ชีวิตที่อิสระไม่เป็นของใคร โดยเราสามารถกำหนด ชะตาชีวิตของตนเองได้ก็สร้างชีวิตที่ดีได้เสมอ トラบที่เรา มีความเชื่อเช่นนี้ และเข้าใจคำสอนในพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง

ในการมีชีวิตที่ดีนั้นจะต้องมีความสามารถอย่างน้อย ใน 2 ด้านด้วยกัน กล่าวคือ

- (1) มีความสามารถในการอยู่รอด
- (2) มีความสามารถในการอยู่ดี

ความสามารถในการอยู่รอด หมายถึง สามารถดำรง ชีวิตตนเองได้ มีวิชาชีพ มีทักษะ และมีสัมมาชีพเป็น กิจจะลักษณะโดยไม่ต้องพึ่งคนอื่นหายใจ การดำรงชีวิตที่ดี จำเป็นต้องมีทักษะชีวิต กล่าวคือสามารถสื่อสารกับคนอื่น สามารถทำให้คนอื่นชอบตนเองได้ สามารถพูดโน้มน้าว ให้คนอื่นกระทำได้ตามที่ตนเองต้องการได้ สามารถควบคุมอารมณ์ และการกระทำของตนเองได้

ความขยันหมั่นเพียร บากบั่นในการประกอบอาชีพ โดยดำรงตนอย่างสุจริต เป็นหัวใจของการมีชีวิตที่อยู่รอด

ส่วนความสามารถในการอยู่ดีนั้นหมายถึงการครอง ชีวิตซึ่งเหนือกว่าการดำรงชีวิตไปอีกขั้นหนึ่ง บางคนอาจมี ชีวิตที่อยู่รอดแต่อยู่ไม่ดี กล่าวคือมีงานทำ มีรายได้ แต่ก็ ไม่สามารถก้าวข้ามไปอีกขั้นของการครองชีวิตที่ดีได้

การครองชีวิตที่ดีจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อยู่ รอบข้าง รู้จักประคับประคองชีวิตไม่ให้เกิดอยู่ในหลุมดำของชีวิต อันได้แก่การพนันและการลุ่มหลงในอบายมุข รู้จักเก็บออม เงินทองเพื่อให้สามารถนำไปลงทุนเพื่อหารายได้ในอนาคต นอกจากนี้ต้องใฝ่รู้ใฝ่พัฒนาตนเองตามโลกที่เปลี่ยนแปลง อีกด้วย

เฉพาะคนที่เชื่อว่าตนเองสามารถกำหนดชะตาชีวิต ตนเองได้เท่านั้นจึงจะสามารถสร้างชีวิตตนเองได้ และจะมี ชีวิตตนเองที่ดีได้นั้นต้องทั้งอยู่รอดและอยู่ดี กล่าวคือ อยู่รอดคือการดำรงชีวิต ส่วนอยู่ดีคือการครองชีวิต

ชีวิตมนุษย์นั้นเปราะบางอย่างยิ่ง จำเป็นต้องประคับ ประคองอย่างระมัดระวังและมีสติอยู่เสมอจึงจะสร้างชีวิต ที่ดีได้ ความผิดพลาดในชีวิตนั้นเป็นเรื่องธรรมดา แต่ยอม ให้เกิดได้เฉพาะในเรื่องที่ไม่สำคัญเท่านั้น หากเป็นเรื่อง สำคัญแล้วยอมให้เกิดขึ้นไม่ได้โดยเด็ดขาด หากต้องการ อยู่รอดและอยู่ดี